

הנאמנות דמבר (והנרד) ברוך ארבעים

ספרי' - אוצר החסידים - לזוכאוויטש

לקוטי שיחות

מרגליות וצדור ה"ה מפוצה אור ומאירה

את החדר והדברים הנמצאים בתוכו

— וכן כשהאדם נושא לשם תכשיט

ויוכי לנה עם היותה במקום מסוים

— וזהו ומפיץ ריח טוב בכל סביבתו

— והוא שכותב רש"י שפי' זה הוא

הדבר "שנשנתנו ד' מכתוב קדושת

שהיו עבדים במצרים, ואמרתי כי

הסברה גם בהענין הקודמו (שלכן

נרצע האון כיו"א אורסאהו

בני עבדים כו"י)

והנה ע"פ כל מליוכאוויטש

כונתו של רש"י בפירושו דומה ראה

און להירצע וכו"י בכ"י מסביר

טעמו דקרא — דאין זה ענינו של

רש"י

בארוכה; ולכן הביא רש"י הדרשה

דרש"י בלא וא"י הו"ו אל

הדלת גו"י כי דרש

לפני טעמו דקרא ו

רש"י בפשט"מ יוד

וכתב (השם של בעל

ה"י דורש כו"י שבוה

הוא רק טעמו דקרא ו

הוא טעמו דקרא ו

קביעות שבועית בלקוטי שיחות ואתם תלוקטו

יבא לאור על ידי מערכת "אוצר החסידים"

770 איסטון פארק

שנת חמשת אלפים שבע מאות שלשים וארבע לבריאה

צי'ומים מכתב-יד קודש על עלי ההגהה של "לקוטי שיחות" שיי"ל לפני ארבעים שנה - שבט-אדר תשל"ד שתועלת הלומדים לפי המסלול של "ואתם תלוקטו"

מבולח שיטעון דר"ס למה יענש ב"

ה'לקוטי שיחות'

נכתבו על ידי מערכת מיוחדת שעסקה בכך. כמה שבועות לפני המועד המתוכנן להופעת ה'לקוט', היו מחפשים בין השיחות שנאמרו בהתוועדויות שבשנים עברו, ובוחרים את הענין המתאים. לפעמים היה זה שילוב של שתי שיחות משתי התוועדויות שונות (כאשר דובר על אותו ענין פעמיים, וכיוצא בזה). בשלב ראשון היו לומדים היטב את הענין, הן כפי שדובר בהתוועדות והן עם השוואה לדברי המפרשים, ואחר כך היו מתחילים במלאכת הכתיבה בצורה ברורה ומסודרת. רק לאחר סיום העבודה המאומצת, כולל שיפור הלשון והסגנון, נכנס ה'לקוט' לקודש פנימה.

בשנים ההם עדיין לא היו מחשבים מהסוג המוכר היום, כך שהשיחה הוקלדה במכונת כתיבה ורק אחרי ההגהה הראשונה פנו לבית הדפוס.

ל

פנינו (בצילום מס' 1) עלי הגהה מתוך ההגהה הראשונה - על ה'לקוט' של פרשת בשלח תשל"ד (העמוד המודפס נמצא ב'לקוטי שיחות' חלק יא ע' 59). ראוי לציין כי בקצוות ישנם מקומות שהדף חתוך.

בתוך העמוד כמה סוגים של הערות ותיקונים: חלק "קלים" יחסית, לדוגמא: בציטוט הפסוק "ותצאן כל הנשים אחרי וגו'" נמחקה האות ו' כך שנשאר "גו'" (בלי וא"ו). דוגמא נוספת: במקום

דהנה לכאורה טפי הול"ל ^{הנביאה} בת עמרם ^{אביו של משה}, משא"כ ^{אחות אהרן} שהי' נביא (וטפל) ל- ^{משה} ומאחר שהכתוב מדגיש ^ה נביאה אחות אהרן עכצ"ל שכוונתו לומר שתוכן הנבואה הוא הדיוק אהרן ולא משה — קודם לידת משה — (כי באם כוונתו רק לומר שהתנבאה מכבר, הול"ל ^{הנביאה מאז} וכיו"ב), אמרה עתידה אמי שתלד בן וכו'.

ובזה מודגשת גדולת דרגת נבואתה (וערכה לדרגת משה) :: (א) התנבאה וידעה מקודם שעתיד משה (רבן של ישראל — וכולם בטלים אליו) להיולד. (ב) התנבאה בענין שאינו שייך אלי' ביחוד (כ"א בענין השייך לעמרם ויו" כבד וכו'). (ג) עתידה אמי שתלד — היינו שעמרם ויוכבד בעולם ובכ"ז הנבואה באה על ידה —

שמכ"ז מוכח שדרגת נבואתה היתה גדולה ביותר י'.

וזהו כוונת הכתוב לומר: מכיון שהיתה נביאה, ולא עוד אלא שהת- נבאה קודם (ועל) הולדת משה, לכן — ותקח מרים וגו' ותען להם מרים וגו' "ותצאן כל הנשים אחרי' גו'".

ד. אבל לכאורה אי"ז מספיק עדיין:

כיון שכוונת הכתוב לספר ערך נבואתה לגבי משה, ולכן מפרש תוכן נבואתה "אחות אהרן", כנ"ל — הרי

26 ועפ"ז מובן בפשטות מה שלא העתיק רש"י גם התיבות שמושיע את

אדרבא הי' מתאים יותר לומר ^ה נביאה אחות משה, אשר גם אז היתה מובנת הכוונה: מאחר שאין מאורע זה שייך לנבואה, מוכרח לומר ש- ^{הנביאה} נמשכת למ"ש אח"כ ^{אחות משה}, ויתירה מכשכותב ^{אחות אהרן} שהכוונה שהיתה ^{אחות} — ב דרגת — משה בנבואה, ועפ"י מש"כ רש"י בספר בראשית עה"פ :: "שמעון ולוי אחים" ^{בעצה אחת וכו' ?}

ואף שנאמר :: "ולא קם עוד נביא בישראל כמשה" — הרי מפרש תומ"י שזהו בענין ^{אשר ידעו הוי' פא"פ}, ואדרבא הבטיח משה :: ^{נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה"א}.

ובדוחק י"ל: שבנדוד"ד הרי אין מספיק להיות ^{אחות משה} בתור ^{נביאה}, שה"ז בדוגמת ^{נביא} — כמוני" שלא יעשה דבר גדול בומן משה מבלי לשאלו, כ"א צ"ל נביאה שנתנבא קודם משה, בימי עמרם ויו" כבד וכו', וכנ"ל.

וכיון שדוחק הוא, שהרי אין המדובר בנבואה, ועוד ועיקר — הרי כל בני אמרו שירה — והחידוש הוא רק בזה שגם הנשים תאמרנה (והרי אף הן היו באותו הנס) — לכן מביא רש"י פ"י ב' ^{ד"א אחות אהרן כו'}, היינו שישנו עוד טעם למה מפרש דרגת מרים ע"י המלים ^{אחות אהרן} (ולא ^{אחות משה}) — ^{לפי שמסר נפשו עלי' כשנצטרעה נקראת על שמו} היינו שכן היו קורין אותה יי, ומכיון

"הנביאה מקודם", נכתב "הנביאה מאז"; בכמה מקומות נוספו קטעים שלמים בכתב-יד-קודש, שנדפסו כמות שהם ב'לקוטי שיחות'; ובכמה מקומות נמחקו קטעים, וכגון: בשיחה מבואר שאם היה נאמר "מרים אחות משה" היה הפירוש שיש אחווה ודמיון בין נבואת משה לנבואת מרים. על כך שהביטוי "אחות" יכול להתפרש במובן של דמיון והשוואה, מובאת הדוגמא ממה שכתוב "שמעון ולוי אחים" ורש"י מפרש "בעצה אחת". - בעמוד שלפנינו נכתבה דוגמא נוספת, ממה שכתוב רש"י על הפסוק "באנו אל אחיך אל עשו": "שהיית אומר אחי הוא אבל הוא נוהג עמך כעשוי הרשע וכו'", אלא שהועבר עליה קולמוס לאות כי יש למוחקת (כנראה משום שאינה דוגמא מדוייקת לצורך הענין).

ה עמוד שלאחריו, שהוא מתוך עלי ההגהה של ה'ליקוט' לפרשת פקודי תשל"ד (צילום מס' 2), מהווה מסמך נדיר ולא שיגרת: סעיף שלם שנכתב כל כולו בכתב-יד-קודש! כולל ההערות ומראי המקומות!

<p>שצ"ל הקמתו (ראשונה יי) ביחיד. הרי כו"כ ציונים יודעים אודותם רק מה סיפור שכן עשו בפועל יי.</p> <p>ובפרשות אלו עצמן — נמצאו כו"כ פרטים בעשית המשכן שלא נמצאו בהציווי עליהם, ולא עוד אלא שבהם גם פרטים שהם לכאורה, בסתירה להציווי עד"ז, ובלשון רש"י יי: הקשתי בה כאן הוא אומר כו' ובענין הצוואה הוא אומר כו'.</p> <p>ועוד י"ל שזהו פי' הציווי יי: והקמות ל' יחיד) את המשכן כמשפטו אשר הראית (רק משה) בהר — ל' פרש"י (כנ"ל) שמדבר בהקמתו בר"ח ניסן. וי"ל שזהו ג"כ דיוק רש"י בפי' עה"פ: שאני (יחיד) עתיד ללמדך ולהראותך (דבפשוטות פי' — שהקב"ה, כביכול, הקים בעצמו ובסדר הקמתו — שהרי סדר פי' לא רק הקדימה ואיחור אלא (גם) פרטי הענין בכלל, וכמו "סדר הגדה" וכיו"ב. ופשוט.</p>	<p>ד. והנה יחודו של יום הח', מעלתו לגבי ז' ימי המילואים — מתבטא בכמה ענינים שביום זה, וכמז"ל ובל' פרש"י יי אשר "הוקם המשכן בו ביום ונטל י' עטרות", ופשיטא שצ"ל חילוק באופן הקמת המשכן עצמו.</p> <p>ובהקדם: (א) ידוע ע"ד הקמת כו"כ בנינים באבנים גדולות וכו', מתחיל מ' בנין עיר ומגדל וראשו בשמים יי ואין בוה כל פלא כלל, כי נעשה ע"י כו"כ אנשים ביחד, ואמרו בנדר"ד "שלא הי' יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין כח באדם לזקפן (ורק) משה העמידו... (וג"ז — רק) נראה כמקימו" הדיוק בוה "שום אדם" — יחיד יי, שכן הי' צ"ל ביום הח' (משא"כ בו' ימה"מ — שהקימוהו כו"כ ביחד יי). (ב) אף שלא מציינו ציווי</p> <p>ועבודתו הוצרכו כדי לבטל המניעה צדוית ומעשה העגל. ועפ"י גם מובנים כמה דיוקי רש"י שם: שכנס כו' שנחכר כו' בחר בו.</p>
<p>ה. מיינה של תורה אשר בפרש"י: ידוע בענין אתעדל"ת ואתעדל"ע, (ובאתעדל"ע — ב' דרגות: הבאה ע"י אתעדל"ת ושלמעלה מאתעדל"ת — שאף שהן בא"ע זל"ז יש צד ה' שווה ביניהן יי. ואכ"מ).</p> <p>לפני מעשה ובשעת מעשה (פרש"י יתרו יט, כד. בהעלותו ט, ד).</p> <p>(23) משא"כ החינוך בהקמת המשכן, או הקמתו לאחיו ושמפורש שהוא בלויים.</p> <p>(24) ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 72 ובהערות שם. והחינוך כאן שנמצאת סתירה וקושיא כו'.</p> <p>(25) לט, לא.</p> <p>(26) תרומה כו, ל.</p>	<p>(20) ר"פ שמיני.</p> <p>(21) נח יא, ד.</p> <p>(22) עייגי"כ לעיל ע' 165 ואיך.</p> <p>(22*) ובנוגע להשתתפות משה בו' ימי המילואים, הנה עפ"י פרש"י אמ"ל ב' פי' רושים ובכאורא תירוץ לדוחק שיש בפי' השני: בפרש"י פקודי משמע ומרע"ה לא לקח שום חלק במשכן (ראה גם לקו"ש ח"ו שיחה ב' לפ' ויקהל הערה 10) עד שהוקם המשכן, ועפ"י גלא"ט ההמשך שם ש(רק) ביום הח' נאמר לו: ושמת שם וגו' — כל פרטי הקמת המשכן, בפרש"י שמיני (ט, כג) מפורש שהקימו משה כל ז' הימים. ועפ"י גלא"ט המוקדם שם שכל הדי' ימים נעשה הכל ע"י משה (וראה לקמן הערה 38 (ביינה של תורה) ובהנשמן בשוה"ג שם). ויש להאריך בכיזו.</p>

ה ע מ ו ד
שלפנינו נדפס
כמו שהוא
ב'לקוטי שיחות'
(חלק יא ע'
183), אלא
ששם מוצאים
אנו כמה מלים
נוספות. כך בסוף
הפיסקא הא'
- לפני התחלת
פיסקא ב' -
נוספו המלים
"שכן הי' צ"ל
ביום הח'(משא"כ
בו' ימי המילואים
- שהקימוהו כו"כ
ביחד)" שאינן
בכתב-יד
שלפנינו; כיצד
נוספו המלים
הללו? כאן אנו
מגיעים להגהה
השנייה.

3. והנה יתברר לי יום ה' אעתי אגדי ל ימי הנחלתים
אגמא דכחם עתים טקיום זה וכאמל ~~הזמ~~ קיום
ורא י' עשרות" ורשימא טרל חילוק וקא רשימא טרל
דאורן הגות המסן עצמו

וקהרמס: מ' יבוע עב הקמ סכ דניס
דמקני גבורות וכו' אמתי אקנין עיר וארץ וכל
דמאומ צ' ומין דזה ל' לא מלל כי נעשה עי סכ אקניס
קמרי הרמא וזה סמא הי' יס' והקריא שוס אכס אצמ
כודס הקרשים סמין פה דמכס אכס ו (ני) אזה
הקריא. (דגס-ר) נראה כ' יאו" הגיון דזה שוס אכס
יתיבוי. דמק סמא גנין דיווי טרל הקמ (למאורי)
דימיצ, הרי סכ לייק וצעים אומתמא הסו פור סכ

עו קנע. ודכרמס עמא - רמא (ר) סכ סכטום
דעתי המסן סמא גנין זה ליווי עדיק חמ עוב
מלס שקס עמ דסמקידה ארליווי אצמ, וכו' רשימא הקמ
זה פל קולס (למאורי) אומתמא ט' וקע' ארליווי הקמ
אומתמא ט'

וקוד (ס) שבו נ' ה' ליווי קמא (ר) אכס (מ) את המסן
כמסו אכס הלמית (יב אמה) קהר - דרטי. (פ) אכס דמק
ד' מ' עס. (ול) שבו ע' ציון דרטי דכו' עקם: אמע (מ) עמ
אכס ורמאמס סדר הקמ - סדר סדר סדר הקמ ורמאמס

ה' חילוק דמאורי המסן ארליווי
אמתי אקנין עיר וארץ וכל
דמאומ צ' ומין דזה ל' לא מלל כי נעשה עי סכ אקניס
קמרי הרמא וזה סמא הי' יס' והקריא שוס אכס אצמ
כודס הקרשים סמין פה דמכס אכס ו (ני) אזה
הקריא. (דגס-ר) נראה כ' יאו" הגיון דזה שוס אכס
יתיבוי. דמק סמא גנין דיווי טרל הקמ (למאורי)
דימיצ, הרי סכ לייק וצעים אומתמא הסו פור סכ
עו קנע. ודכרמס עמא - רמא (ר) סכ סכטום
דעתי המסן סמא גנין זה ליווי עדיק חמ עוב
מלס שקס עמ דסמקידה ארליווי אצמ, וכו' רשימא הקמ
זה פל קולס (למאורי) אומתמא ט' וקע' ארליווי הקמ
אומתמא ט'

מלס שקס עמ דסמקידה ארליווי אצמ, וכו' רשימא הקמ
זה פל קולס (למאורי) אומתמא ט' וקע' ארליווי הקמ
אומתמא ט'

כמו שהוזכר, הסדר היה, כי בתחילה היו מקלידים את השיחה במכונת כתיבה, והיו מכניסים לקודש פנימה להגהה ראשונה; לאחר מכן היו משלבים את ההגהות והתיקונים ומסדרים את השיחה באותיות דפוס.

מהדפוס היו מקבלים עלי הגהה (ניירות ארוכים שנקראים באנגלית 'געליס'), והם היו נכנסים להגהה שנייה.

באופן טבעי, ההוספות והשינויים שבהגהה השניה לא היו רבים כמו אלו של ההגהה הראשונה. אמנם מכיון שכבר עשו את ה'סדר', הרי שכל תיקון היה קשה לביצוע - לדוגמא: כאשר היה צורך לשנות אות אחת, היה הכרח לשם כך להסיר את כל השורה שבה האות, ולסדר את כולה מחדש!

<p>שנתעורר ע"י פירושו בתחלת ד"ה "אזנו — הימנית" (וכנ"ל ס"ב ב" ארוכה); ולכן הביא רש"י הדרשה דר"ש בלא וא"ו המוסיף ולא בד"ה בפ"ע לפנ"ז על "אל הדלת גו" כי דרש זה אינו אלא לפרש טעמא דקרא ואין זה ענינו של רש"י בפש"מ"י, וזהו שמדייק רש"י וכותב (השם של בעל המימרא) "ר"ש הי' דורש כו" שבוה מרמו שפי' זה הוא רק טעמא דקרא. דר"ש שהוא "דריש טעמא דקרא" י' דרשו.</p> <p>אמנם, מ"מ הביאו רש"י בהמשך להמימרא של ריב"ז מכיון שהוא דרש בה"מקרא" שהוא "כמין חומר"י, כנ"ל.</p>	<p>"חומר" פירושה** "צורר המר" גליות וצורר הבושם", ומדייק רש"י שפעולת פירוש זה בענינו הוא כעין פעולתם וענינם של "צורר המרגליות וצורר הבושם": המרגלית הנמצאת בחדר (ובפרט צורר מרגליות) — ה"ה מפיצה אור ומאירה" את החדר וה" דברים הנמצאים בתוכו — וכן כש" האדם נושאה לשם תכשיט ויופי הנה עם היותה במקום מסוים בגוף, ה"ה פועלת ומקשטת את כל האדם הנושאה — וכן "צורר הבושם" פועל ומפיץ ריח טוב בכל סביבתו</p> <p>— וזהו שכותב רש"י שפי' זה הוא "כמין חומר", והיינו שפי' זה בטעם הדבר "שנשתנו דלת ומזוזה" מפני שהיו "עבדים במצרים" . ואמרת כי לי בני עבדים כו" פועל ומוסיף הסברה גם בהענין הקודמו (שלכן נרצע האון כיון "ששמעה" . כי לי בני עבדים כו").</p>
<p>בסגנון אחר קצת: במענה להשאלה "ומה ראה און להרצע: א" אמר ריב"ז כו" (ב) "ר"ש הי' דורש כו".</p> <p>על"ז ב"ה המימרא של רש"י המימרא ד' אלעזר הגדול תלמיד ריב"ז)*.</p> <p>(42) ועפ"י יומחק שינוי הסדר בפרש"י, והשאלה "מה ראה און כו" לא הביאה בדברי ריב"ז — כי היא שאלה בפש"מ, כנ"ל ס"ב), והשאלה "ומה נשתנו כו" הביאה בדברי ר"ש — כי זוהי קושיא רק למאן דדריש טעמא דקרא).</p> <p>(43) יומא מב. ב. יבמות כג. א. ושי"ג. בגמרא (קדושין שם) הגירסא "ר"ש ב"ר הי' דורש כו", וכ"ה בדפוס שני דרש"י. אבל בדפוס ראשון ושאר הדפוסים הוא ככפנים. ועפ"י המבואר כפנים מובן זה שרש"י בחר בהגירסא ר"ש (סתם) — כי ר"ש סתם הוא דדריש טעמא דקרא.</p> <p>(44) וי"ל דזהו הטעם דברש"י כתי</p>	<p>והנה ע"פ כל הנ"ל מובן דאין כוונתו של רש"י בפירושו ד"ומה ראה און להירצע וכו" בכדי להסביר טעמא דקרא — דאין זה ענינו של רש"י בפירוש פש"מ לבאר טעמא דקרא, טעמי עונשי התורה, ולא הוכרח לפרש טעם זה אלא להסיר הקושי י'</p> <p>והנה ע"פ פרש"י קדושין שם.</p> <p>(39) ראה מדרז"ל ע"ה"פ צהר תעשה (נח ו, טו. סנה' קח, כ. ב"ר פל"א, יא. ועוד) שמרגלית מאירה, ומ"מ פרש"י ע"ה"ת שם (רק) אבן טובה — כי זהו כולל כו"כ מיני אב"ט. וראה לקו"ש ח"י ע' 19 בשה"ג להערה 4.</p>

זה גם ה"ה ס"ב ר ל ת פ ע ת ה"כוכביות". לא אחת אנו רואים ב'לקוטי שיחות' הערה המצויינת על ידי מספר בתוספת כוכבית (לדוגמא: 40*).

הסיבה לכך פשוטה: כאשר בהגהה השניה נוספה הערה חדשה באמצע ה'ליקוט' - אם הערה זו תצויין במספר המתבקש, ישנה הדבר את כל מספרי הערות הבאות, דבר שידרוש לסדר את כל השורות הבאות מחדש. כדי לחסוך מאמץ רב

התעללות דתית (וקצרה) לדור אנטי-דת

מרגליות וצדור הבושם: המרגלית המזוהה ~~היא~~ מפיצה אור ומאירה את החדר והדברים הנמצאים בתוכו — וכן כשהאדם נושאה לשם תכשיט ויופיה הנה עם היותה במקום מסוים בגוף, היא פועלת ומקשטת את כל האדם הנושאה — וכן "צדור הבושם" פועל ומפיץ ריח טוב בכל סביבתו — והוא שכותב רש"י שפ"י זה הוא "כמין הזמר", והיינו שפ"י זה בטעם הדבר "שנשתנו דלת ומוזוה" מפני שהיו "עבדים במצרים". ואמרתי כי לי בני עבדים כו" פועל ומוסיף הסברה גם בהענין הקודמו (שלכן נרצע האון כיון "שמעיה". כי לי בני עבדים כו").

והנה ע"פ כל הנ"ל מוכן דאין כוונתו של רש"י בפירושו דגומה ראה און להירצע וכו" במדי להסביר טעמא דקרא — דאין זה ענינו של רש"י בפירושו פשוט לבאר וטעמי עונשי התורה ולא הוכרח לפרש טעם זה אלא להסיר הקושי "שנתעורר ע"י פירושו אגונו — הימנית" (וכנ"ל ס"ב בארוכה); ולכן הביא רש"י הדרשה דרש"י בלא וא"י המוסיף גנף אל הדלת גו" כי דרש זה אינו אלא לפרש טעמא דקרא ואין זה ענינו של רש"י בפשוטו. והוא שמדייק רש"י והתב (השם של בעל המימרא) "רש"י הי' דרש כו" שבוט מרמו שפ"י זה הוא רק טעמא דקרא דרש שהוא מדייק טעמא דקרא דרשו.

X
X
ממנו מ"מ הביאו רש"י בהמשך להתימרא של ריב"ז מכיון שהוא דרש בהתימרא שהוא "כמין חומר"...

ט. ובכדי להסביר גם לתלמיד מכולח שיטעון דטו"ס למה יענש ב" ענש המור כ"כ הרי העון דגניבה זו אינו המור כסתם "לא תגנוב" שהרי גנב מצד דחקו; וגם על אומר "א" הבתי את אדוני" קשה לעונשו עונש המור כ"כ שהרי טוען ג"כ "אהבתי גו" את אשתי ואת בני", כנ"ל,

* אלוה אסרף
עית צדור הבושם
(מ"ו) אסרף סגל
ד. דג
אנטי-דת
וא"פ רש"י
אין טעמה
מ"י כנ"ל
אין להק
א"ל

טעמא דקרא

דתימרא דה

וא"י אסרף דרש
אסרף ע

דסג"ן אחר ג' צדור
דאין להתימרא
אין להתימרא
אין להתימרא
אין להתימרא
אין להתימרא

זה, נתנו להערה החדשה את אותו מספר של ההערה הקודמת לה, וכדי להבדיל ביניהם מוסיפים כוכבית.

לעתים, היו נותנים להערה החדשה מספר בפני עצמו, ואת הכוכבית היו נותנים להערה שלפניה (או שלאחריה). דוגמא לכך ניתן לראות בעמוד שלפנינו (צילום מס' 3), שהוא מתוך ההגהה השנייה של ה'ליקוט' לפרשת משפטים תשל"ד (העמוד המקביל נדפס ב'לקוטי שיחות' חלק יא ע' 95). האותיות כאן מסודרות כבר באותיות דפוס (ולא באותיות פשוטות של מכונת כתיבה - כמו בצילומים הקודמים), ומלבד השינויים והתיקונים השונים (שאינם רבים, כאמור) נוספה בהגהה זו הערה חדשה שלימה: "ראה מדרוז"ל עה"פ צהר תעשה ...".

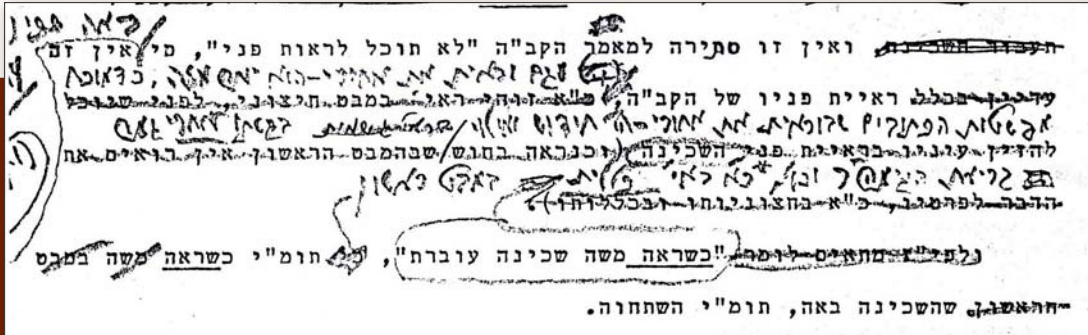
כפי שניתן להבחין בעלי ההגהה, הרי שההערה הבאה - המתחילה במלים "ועפ"ז מובן ג"כ" - קיבלה כבר את המספר 41, וכן הלאה, כך שאם ההערה החדשה שניתוספה עכשיו תקבל את המספר 41 - כפי שמתבקש כתוצאה מכך שההערה הקודמת לה נמצאת במספר 40 - יגרום הדבר לשינוי בכל המשך ההערות. מה עושים?

לכאורה, צריך היה למספר הערה זו במספר "40*". אולם כיון שהערה זו היא הערה בעלת תוכן הנוגע לעצם הבנת השיחה, העדיפו לתת להערה זו מספר חשוב בפני עצמו, וכדי למנוע את הבלבול בכל המשך שינוי רק את ההערה שלפניה - שהיא מראה מקום בלבד - והפכו אותה מ"39" ל-"39*", ההערה החדשה 'שלנו' הפכה להערה 40, וכל המשך על מקומו בא בשלום.

עוד דבר ראוי לציון בהערה כאן, הוא הציון בסופה, בכתב-יד-קודש, "**וראה לקו"ש**"... - בספר שלפנינו השלימו "ראה לקו"ש ח"י ע' 19", אולם שינוי זה הוא מאוחר יותר, כאשר נאספו ה'ליקוטים' בתוך ספר. בפעם הראשונה שבה יצא ה'ליקוט' לאור, לקראת ש"פ משפטים תשל"ד, עדיין לא הודפס הספר 'לקוטי שיחות' חלק יו"ד (שנדפס לראשונה בי"א ניסן תשל"ה); באותה שעה היו אלו חוברות בודדות שהופיעו מדי שבוע, והציון אז היה ללקו"ש של "נח תשל"ד" - כלומר: ה'ליקוט' שיצא לאור באותה שנה לקראת ש"פ נח.

התודה והברכה

להרה"ג הרה"ח הר' **יהודא לייב שפירא** שליט"א, מהעוסקים במלאכת הקודש של ה"לקוטי שיחות" לפני "ארבעים שנה", על ששיתף אותנו בהסבר (שבא כאן בקיצור) על אופן ההכנה של ה"לקוטי שיחות", והואיל לזכות את הרבים בצילומים מעלי ההגהה המתפרסמים בזה בפרסום ראשון

דיוק בסגנון

בקטע שלפנינו (מתוך הגהה ראשונה לליקוט של פר' תשא תשל"ד) רואים את גודל הדיוק בסגנון השיחה. תוכן הענין הוא, להסביר מדוע זה שמשה "ראה שכינה עוברת" אינו מהווה סתירה לכך שאמר לו הקב"ה "לא תוכל לראות את פני" - משום שמדובר בראייה מסוג שונה.

כך ניסחו המערכת את הענין (המלים המודגשות - הן אלו שלבסוף נמחקו. ראוי לציין כי אף שהמלה "השכינה" היא בתוך הנוסח שהושמט, הרי שמלה זו הוקפה בעיגול בלבד ולא הועבר עליה קולמוס כיתר המלים שנמחקו):

ואין זו סתירה למאמר הקב"ה "לא תוכל לראות את פני", כי אין זה עדיין בכלל ראיית פניו של הקב"ה, כ"א זוהי ראי' במבט חיצוני, לפני שיוכל להזין עיניו בראיית פני השכינה (וכנראה בחוש שבהמבט הראשון אין רואים את הדבר לפרטיו, כ"א בחצוניתו ובכללותו).

ולפ"ז מתאים לומר "כשראה משה שכינה עוברת", כי תומ"י כשראה משה במבט הראשון שהשכינה באה, תומ"י השתחווה.

בהגהה קיבל הענין ניסוח מחודש לגמרי, וכך זה נדפס לבסוף בלקוטי שיחות חלק י"א עמ' 156 (המלים המודגשות - הן אלו שנוספו בכתב-יד-קודש):

ואין זו סתירה למאמר הקב"ה "לא תוכל לראות את פני", כי ראה שכינה עוברת (ותו לא) אין זה ראיית פניו של הקב"ה,

וגם וראית את אחורי - הוא יותר מזה, כדמוכח מפשטות הכתובים שבוראית את אחורי - הי' חידוש ומילוי בקשתו לאחרי גמר קריאת היגמה"ר וכו',

כ"א ראי' כללית: "כשראה משה שכינה עוברת", במבט ראשון, תומ"י כשראה שהשכינה באה, תומ"י השתחווה.

"ואתם תלוקטו" - שאלות ותשובות

מה מקור היוזמה של "הליקוט השבועי"?

- מדובר ביוזמה-הצעה פרטית, שהתקבלה בהתלהבות על ידי רבנים, משפיעים וחסידים רבים בכל קצווי תבל.

מה בעצם החידוש? הרי מאז ומתמיד למדו חסידים ב"לקוטי שיחות"!

- אכן, חסידים לומדים "לקוטי שיחות" כבר שנים רבות, ותבוא עליהם ברכה. החידוש בהצעה הנוכחית הוא ש(בנוסף ללימוד הרגיל) יהיה "ליקוט" אחד מסויים שבו יתמקדו בכל שבוע.

זה כבר חידוש אמיתי... מה הצורך בחידוש זה?

- לאמיתו של דבר, לא מדובר בחידוש מהותי. הרי כך היה במשך השנים תש"ל-תשנ"ב, שבכל שבוע היה 'ליקוט' ספציפי הנלמד על ידי אנ"ש והתמימים - והכוונה כמובן ל'ליקוט' החדש שיצא לאור. לצערנו כבר כמה שנים שאיננו זוכים ל'ליקוטים' חדשים, והרעיון הוא לחזור ולרענן את הסדר שהיה אז, כאשר בכל שבוע מתעסקים ב'ליקוט' המתאים.

איך באמת יודעים מהו ה'ליקוט' המתאים מתוך המגוון הרב?

- ידוע כי קיימת חביבות מיוחדת לדברי תורה שמלאו "ארבעים שנה" להופעתם. [לדוגמא: הרבה מהמאמרים של שנת תשד"מ מבוססים על מאמרים משנת תש"ד. כך גם המאמרים של תשרי תשמ"ז מבוססים על מאמרים מתשרי תש"ז]. על סמך זה הוחלט - בעצת משפיעים - להיצמד למסלול ה'לקוטי שיחות' כפי שיצאו לאור לפני ארבעים שנה, בשנת תשל"ד, וכך להתמקד בכל שבוע ב'ליקוט' המקביל מאותה תקופה.

במלים אחרות - 'משחזרים' את מה שהיה לפני ארבעים שנה...

- אפשר בהחלט להגדיר זאת כך. אם כי מובן שעתה ישנה אפשרות להיעזר בחומרי עזר שאז לא היו קיימים, הן מבחינת הלימוד עצמו והן מבחינת הפצה והיערכות מראש.

איך יודעים מהו ה'ליקוט' שיצא לאור בשבוע זה בשנת תשל"ד?

- כמה אפשרויות: (1) פותחים את המפתח שבתחילת ה'לקוטי שיחות' - כרכים י-יד - ומחפשים את השיחה של הפרשה שלידה מצויין "תשל"ד". (2) נעזרים בלוח המהודר שיצא לאור על ידי "ואתם תלוקטו". (3) משתמשים בחוברת ה"דבר מלכות"

השבועית, שבה מופיעה השיחה המתאימה. 4) נרשמים בכתובת הדוא"ל rizs@neto.bezeqint.net ומתעדכנים בכל שבוע.

■ האם קיימת תועלת ממשית בלימוד ה'ליקוט' המתאים - מעבר לצד הרוחני (והנוסטלגי)?

- בוודאי. כאשר אתה יודע שאותו 'ליקוט' שלמדת אתה נלמד השבוע גם על ידי השכן או האח, ועל ידי רבים אחרים, קיימת אפשרות סבירה שהוא יהפוך לנושא שיחה משותף ותוכלו להחכים זה את זה בנושא הנלמד. זאת מלבד העובדה שבמקומות רבים מתקיימים שיעורים ב'ליקוט' שנקבע, וכן ניתן להיעזר בחומרי העזר השונים המתפרסמים על ידי "ואתם תלוקטו" בכל שבוע (לפרטים נוספים ולהקדשות - ניתן לפנות לכתובת rizs@neto.bezeqint.net או בטל' 050-4125205).

■ אם מותר לשאול, מה התוכנית של "ואתם תלוקטו" לשנת תשע"ה?

- התוכנית היא שנזכה כבר ל"תורה חדשה מאתי תצא", ויהי רצון - תיכף ומיד ממש.

לזכות

החתן הת' **מנחם מענדל בן יוכבד שי'**
והכלה חי' **מושקא בת אורה רבקה תחי'**
ליום נישואיהם בשעטומו"צ
יום ה', ו' אדר א' ה'תשע"ד

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' **נחום**
ב"ר שלמה גבריאל ז"ל
מרגליות
נלב"ע ביום כ' אדר ה'תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

צילומי הכתי"ק בפרסום ראשון - מארכיון
הרה"ג יהודא לייב שפירא שליט"א
ר"י ליובאוויטש בפלורידא

*

להערות והארות: "ואתם תלוקטו"
דוא"ל: rizs@neto.bezeqint.net
פקס': 08-6882799